

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БИХ, број 6/99

КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ ЉУДСКИХ ПРАВА И ОСНОВНИХ СЛОБОДА

Рим, 4. XI. 1950

Владе потписнице, као чланице Савјета Европе,

Имајући у виду Универзалну декларацију о људским правима, коју је Генерална скупштина Уједињених нација прогласила 10. децембра 1948. године;

Сматрајући да ова декларација има за циљ да учини сигурним универзално и стварно признавање и поштовање у њој прокламованих права;

Сматрајући да је циљ Савјета Европе да се оствари веће јединство међу његовим чланицама и да је један од начина постизања тог циља очување и даљње спровођење људских права и основних слобода;

Потврђујући поново своју дубоку вјеру у оне основне слободе које чине основе правде и мира у свијету, а које се с једне стране најбоље штите стварном политичком демократијом а с друге заједничким схватањем и поштивањем људских права о којима овисе;

Одлучне као владе европских земаља с истим стријемљењима и заједничким насљеђем политичких традиција, идеала, слободе и владавине права, да предузму прве кораке ка заједничком спровођењу одређених права наведених у Универзалној декларацији;

Сагласиле су се о слиједећем:

Члан 1.

Обавеза поштовања људских права

Високе стране уговорнице јамче свим лицима под својом јурисдикцијом права и слободе утврђене у Дијелу И. ове конвенције.

Дио I. - Права и слободе

Члан 2.

Право на живот

1 Право на ивот сваког човјека заштићено је законом. Нико не може бити намјерно лишен ивота, осим код извршења смртне казне по пресуди суда, којом је проглашен кривим за злочин за који је ова казна предвиђена законом.

2 Лишење ивота није у супротности са овим чланом ако произилази из употребе силе која је апсолутно неопходна:

а у одбрани сваког појединца од незаконитог насиља;

б приликом законитог лишења слободе или спрјечавања бјекства особе која је законито лишена слободе;

ц у акцији предузетој, у складу са законом, ради гушења немира или побуне.

Члан 3.

Забрана мучења

Нико неће бити подвргнут тортури, нељудском или понижавајућем поступку или кањавању.

Члан 4.

Забрана ропства и принудног рада

1 Нико неће бити дран у ропству или полоају ропске зависности.

2 Нико неће бити примораван да обавља принудни или обавезни рад.

3 За потребе овог члана израз "принудни или обавезни рад" не укључује:

а било који рад који се нормално захтијева од особе која се налази у затвору у складу са одредбама члана 5. ове конвенције, или за вријеме условног отпуста;

б било коју службу војне природе или, у случају одбијања слуења војне обавезе у земљама гдје се то дозвољава, било коју другу службу умјесто обавезног слуења војне обавезе;

ц било коју службу која се захтијева у случају ванредне ситуације или катастрофе која угроава ивот или благостање заједнице;

д било који рад или службу који су дио уобичајених грађанских обавеза.

Члан 5.

Право на слободу и безбједност

1 Свако има право на слободу и безбједност личности.

Нико не смије бити лишен слободе изузев у ние наведеним случајевима и у складу са законом прописаним поступком:

а законитог лишења слободе по пресуди надленог суда;

б законитог хапшења или лишења слободе због неповиновања законитом налогу суда или у циљу обезбјеђења извршења било које обавезе прописане законом;

ц законитог хапшења или лишења слободе ради привођења надленој судској власти, када постоји оправдана сумња да је та особа извршила кривично дјело или када постоје ваљани разлози да се особа спријечи да изврши кривично дјело или да, након извршења кривичног дјела, побјегне;

д лишења слободе малољетника, према законитом налогу, ради васпитања под надзором или законитог притварања због привођења надленој власти;

е законитог лишења слободе особа да би се спријечило ширење неке заразне болести, притварања ментално обољелих особа, алкохоличара или наркомана или скитница;

ф законитог хапшења или лишења слободе особе у циљу спречавања илегалног уласка у земљу или особе против које је у току поступак депортације или екстрадиције.

2 Свако ко је ухапшен бит ће одмах обавијештен, на језику који разумије, о разлозима хапшења и о свим оптубама против њега.

3 Свако ко је ухапшен или лишен слободе према одредбама става 1(ц) овог члана мора одмах бити изведен пред судију или друго слобено лице законом овлашћено да врши судску власт и мора имати право на суђење у разумном року или на пуштање на слободу до суђења. Пуштање на слободу може се условити гаранцијама о појављивању на суђењу.

4 Свако коме је ускраћена слобода хапшењем или лишавањем слободе има право улоити албу суду како би суд, у кратком року, размотрио законитост лишавања слободе и уколико оно није било законито наложи ослобађање.

5 Свако ко је био жртва хапшења или лишавања слободе противно одредбама овог члана има право на обештећење.

Члан 6.

Право на правично суђење

1 Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптубе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом. Пресуда се изриче јавно, али се новинари и јавност могу искључити с читавог или једног дијела суђења у интересу морала јавног реда или националне безбједности у демократском друштву, када то налау интереси малољетника или заштите приватног живота страна у спору, или када то суд сматра изричито неопходним зато што би у посебним околностима публицитет могао нанјети штету интересима правде.

2 Свако ко је оптужен за кривично дјело сматра се невиним док се његова кривица по закону не докае.

3 Свако ко је оптужен за кривично дјело има сљедећа минимална права:

а да одмах, на језику који разумије, буде подробно обавјештен о природи и разлогу оптубе против њега;

б да му се обезбиједе вријеме и услови неопходни за припремање одбране;

ц да се брани сам или уз помоћ браниоца кога сам изабере или да, уколико не располае средствима да плати браниоца, да га добије бесплатно, када то налау интереси правде;

д да сам испитује или захтијева испитивање свједока оптубе и да се присуство и саслушање свједока одбране одобри под условима који вае и за свједока оптубе;

е да користи бесплатну помоћ тумача уколико не разумије или не говори језик који се користи на

суду.

Члан 7.

Кажњавање само на основу закона

1 Нико се не може сматрати кривим за кривично дјело настало чињењем или нечињењем које није представљало кривично дјело у вријеме извршења, према националном или међународном праву. Исто тако, изречена казна неће бити тежа од оне која се примјењивала у вријеме извршења кривичног дјела.

2 Овај члан не утјече на суђење или кањавање било које особе која је крива за чињење или нечињење, ако је то дјело у вријеме извршења представљало кривично дјело према опћим правним начелима признатим код цивилизованих народа.

Члан 8.

Право на поштовање приватног и породичног живота

1 Свако има право на поштивање свог приватног и породичног живота, дома и преписке.

2 Јавна власт се не мијеша у вршење овог права, осим ако је такво мијешање предвиђено законом и ако је то неопходна мјера у демократском друштву у интересу националне безбједности, јавне безбједности, економске добробити земље, спречавања нереда или спречавања злочина, заштите здравља и морала или заштите права и слобода других.

Члан 9.

Слобода мисли, савјести и вјероисповијести

1 Свако има право на слободу мисли, савјести и вјере: ово право укључује слободу да промјени вјеру или убјеђење и слободу, сам или заједно са другима и јавно или приватно, да манифестује своју вјеру или убјеђење, обредом, проповједањем и вршењем вјерских дуности и ритуала.

2 Слобода манифестирања своје вјере или својих убјеђења ће подлијегати само оним ограничењима предвиђеним законом и која су неопходна у демократском друштву у интересу јавне

безбједности, заштите јавног поретка, здравља или морала или заштите права и слобода других.

Члан 10.

Слобода изражавања

1 Свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу мишљења и слободу примања и преношења информација и идеја, без мијешања јавне власти и без обзира на границе. Овај члан не спречава државе да захтијевају дозволе за рад од радио, телевизијских и филмских компанија.

2 Остваривање ових слобода, будући да укључује обавезе и одговорности, не подлијегају таквим формалностима, условима, ограничењима или санкцијама предвиђеним законом и које неопходне у демократском друштву у интересу националне безбједности, територијалног интегритета или јавне безбједности, спречавања нереда или злочина, заштите здравља и морала, угледа или права других, спречавања ширења повјерљивих информација или у интересу очувања ауторитета и непристрасности судства.

Члан 11.

Слобода окупљања и удруивања

1 Свако има право на слободу мирног окупљања и удруивања с другима, укључујући и право оснивања синдиката и придруивања синдикатима због заштите својих интереса.

2 Ова права неће бити ограничена изузев на начин прописан законом и који је неопходан у демократском друштву у интересу националне безбједности или јавне безбједности, у циљу спречавања нереда или злочина, заштите здравља или морала или заштите права слобода других. Овим чланом се не забрањује увођење законитих ограничења на она права која уивају припадници оруаних снага, полиције или државне администрације.

Члан 12.

Право на склапање брака

Од тренутка када постану способни за брак, мушкарац и ена имају право да ступе у брак и заснују породицу према националним законима којима се регулише остваривање овог права.

Члан 13.

Право на дјелотворни правни лијек

Свако чија су права и слободе, призната овом конвенцијом, нарушена има право на правни лијек пред националним властима, чак и онда када су повреду ових права и слобода учинила лица у вршењу своје слубене дуности.

Члан 14.

Забрана дискриминације

Уивање права и слобода предвиђених овом конвенцијом обезбјеђује се без дискриминације по било којој основи, као што су пол, раса, боја кое, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, веза са неком националном мањином, имовно стање, рођење или други статус.

Члан 15.

Одступање у ванредним околностима

1 У доба рата или друге јавне опасности која пријети опстанку нације, свака висока страна уговорница може предузети мјере које одступају од њених обавеза по овој конвенцији, и то у најјунуијој мјери коју захтијева хитност ситуације, с тим да такве мјере не буду у нескладу с њеним другим обавезама према међународном праву.

2 Претходна одредба не допушта одступање од члана 2. осим у погледу смрти проузроковане законитим ратним поступцима, или члана 3. и 4, став 1. и члана 7.

3 Свака висока страна уговорница која користи своје право да одступи од одредби Конвенције обавјештава у потпуности Генералног секретара Савјета Европе о мјерама које предузима и разлозима за њих. Она, такође, обавјештава Генералног секретара Савјета Европе када такве мјере престају дјеловати и када се одредбе Конвенције поново почињу у потпуности примјењивати.

Члан 16.

Ограничења политичке активности странаца

Ниједна од одредби из чланова 10, 11. и 14. неће се тумачити тако да спречава високе стране уговорнице да ограничавају политичку дјелатност странаца.

Члан 17.1

Забрана злоупотребе права

Ништа у овој конвенцији не може се тумачити тако да подразумијева право било које државе, групе или лица да се упусте у неку дјелатност или изврше неки чин који је усмјерен на поништавање било ког од наведених права и слобода или на њихово ограничавање у већој мјери од оне која је предвиђена Конвенцијом.

Члан 18.1

Границе коришћења ограничења права

Ограничења за наведена права и слободу, дозвољена према овој конвенцији, неће се примјењивати у било које друге сврхе осим оних за које су предвиђена.

Дио II. - Европски суд за људска права

Члан 19.

Успостављање суда

Да би се осигурало поштивање обавеза које су високе стране уговорнице у Конвенцији и њеним протоколима преузеле, биће успостављен Европски суд за људска права (у даљем тексту "Суд"). Суд ће дјеловати на трајној основи.

Члан 20.

Број судија

Број судија које ће сачињавати Суд биће једнак броју високих страна уговорница.

Члан 21.

Услови за обављање службе

1 Судије морају имати високи морални углед и посједовати квалификације потребне за обављање високих судских функција, односно бити признати правни стручњаци.

2 Судије дјелују у личном својству.

3 Током свог мандата судије се не могу бавити пословима који су инкомпатибилни с њиховом независношћу, непристрасношћу или захтјевима сталне службе; сва питања у вези с примјеном овог става рјешава Суд.

Члан 22.

Избор судија

1 У односу на сваку високу страну уговорницу судије бира Парламентарна скупштина већином гласова са листе од три кандидата које именује висока страна уговорница.

2 Исти поступак се примјењује за попуну Суда у случају приступања нових високих страна уговорница, као и приликом попуњавања упражњених мјеста.

Члан 23.

Трајање мандата

1 Судије се бирају на период од шест година. Они се могу поново бирати. Међутим, мандат једне половине судија изабраних на првим изборима истиче послије три године.

2 Судије чији мандат истиче на крају почетног трогодишњег периода ријебом одређује Генерални секретар Савјета Европе непосредно послије избора.

3 Да би се осигурало да се, колико је то могуће, мандат једне половине судија обнавља сваке три године, Парламентарна скупштина може прије сваких слиједећих избора одлучити да мандат или мандати једног или више судија не буде две или краће од шест година, али не дуи од девет нити краћи од три године.

4 У случају кад се ради о више мандата, а Парламентарна скупштина примјењује претходни став, Генерални секретар Савјета Европе ријебом распоређује мандате непосредно послије избора.

5 Судија изабран на мјесто судије чији мандат није истекао обавља дуност свог претходника до окончања његовог мандата.

6 Судији мандат истиче када наврши седамдесет година.

7 Судије остају на дуности док не буду замијењени. Међутим, они настављају да раде на предметима које су већ узели у разматрање.

Члан 24.

Разријешење

Судија се не може разријешити своје функције док друге судије не одлуче двотрећинском већином да он више не испуњава потребне услове.

Члан 25.

Секретаријат и правни сарадници

Суд има секретаријат чије се функције и организација одређују Пословником Суда. Суду помау правни сарадници.

Члан 26.

Пленум Суда

Суд у Пленуму:

а бира предсједника и једног или два потпредсједника Суда на период од три године; они се могу поново бирати;

б установљава вијећа за утврђени временски период;

ц бира предсједнике вијећа суда; они се могу поново бирати;

д усваја пословник Суда; и

е бира секретара Суда и једног или више његових замјеника.

Члан 27.

Комитети, вијећа и Велико вијеће

1 Суд разматра предмете у комитетима од три судије, вијећима од седам судија и у Великом вијећу од седамнаест судија. Вијећа суда успостављају комитете за утврђени временски период.

2 Ец официо у састав вијећа и Великог суда улази судија изабран са листе заинтересоване драве или, ако таквог нема или није у могућности да учествује у раду, друго лице по њеном избору које ће обављати судску функцију.

3 У састав Великог вијећа такођер улазе предсједник Суда и потпредсједници, предсједници вијећа и друге судије изабране у складу с пословником Суда. Када се предмет изнесе пред Велико вијеће на основу члана 43., ниједан судија из вијећа које је донијело пресуду неће учествовати у раду Великог вијећа, с изузетком предсједника вијећа и судије који је представљао заинтересоване драве чланице.

Члан 28.

Изјаве одбора о неприхватљивости

Комитет мое једногласном одлуком да прогласи неприхватљивом или да скине с листе предмета појединачну представку поднијету на основу члана 34, ако се таква одлука мое донијети без даљњег испитивања. Ова одлука је коначна.

Члан 29.

Одлуке вијећа о прихватљивости и основаности

1 Ако није донијета одлука у складу са чланом 28. вијеће одлучује о прихватљивости и основаности појединачних представки поднијетих на основу члана 34.

2 Вијеће одлучује о прихватљивости и основаности међудравних представки поднијетих на основу члана 33.

3 Одлука о прихватљивости се доноси посебно осим када суд, у изузетним случајевима, друкчије одлучи.

Члан 30.

Уступање надлености Великом вијећу

Ако се поводом предмета који вијеће разматра покрене неко озбиљно питање од значаја за тумачење Конвенције или протокола уз њу, или ако рјешење питања пред вијећем мое да доведе до резултата који није у сагласности с неком претходно донијетом одлуком Суда, вијеће мое све док не донесе пресуду, да уступи надленост Великом вијећу, изузев када се томе противи једна од странака у спору.

Члан 31.

Овлашћење Великог вијећа

Велико вијеће:

а одлучује о представкама поднијетим на основу члана 33. или члана 34., када му неко вијеће уступи надленост на основу члана 30. или када му је предмет упућен на основу члана 43.; и

б разматра захтјеве за савјетодавна мишљења поднијета на основу члана 47.

Члан 32

Надленост суда

1 Надленост Суда се протее на сва питања која се тичу тумачења и примјене ове конвенције и протокола уз њу, а која су му упућена на основу члана 33, 34. и 47.

2 У случају спора да ли је Суд надлеан, одлучује Суд.

Члан 33.

Међудравни спорови

Свака висока страна уговорница мое указати Суду на сваку повреду одредби Конвенције или протокола уз њу коју је наводно починила нека друга страна уговорница.

Члан 34.

Појединачне представке

Суд мое да прима представке од сваке особе, невладине организације или групе лица који тврде да су ртве повреде права установљених Конвенцијом или протоколима уз њу, учињене од стране неке високе стране уговорнице. Високе стране уговорнице обавезују се да ни на који начин не ометају стварно рјешење овог права.

Члан 35.

Услови прихватљивости

1 Суд мое узети предмет у поступак тек када се исцрпе сви унутрашњи правни лијекови, у складу са општепризнатим начелима међународног права, и у року од шест мјесеци од дана када је донијета правоснана одлука.

2 Суд не поступа по појединачној представци поднијетој на основу члана 34. која је:

а анонимна; или

б у суштини истовјетна с питањем које је суд већ разматрао, или која је већ поднијета некој другој међународној инстанци ради испитивања, односно рјешавања а не садржи нове релеванте чињенице.

3 Суд проглашава неприхватљивом сваку појединачну представку поднијету на основу члана 34. за коју сматра да је инкомпатибилина с одредбама Конвенције или протокола уз њу, очигледно неоснована, или представља злоупотребу права на представку.

4 Суд одбацује сваку представку коју сматра неприхватљивом у смислу овог члана. Он то мое учинити у свакој фази поступка.

Члан 36.

Интервенција треће стране

1 Висока страна уговорница чији је подносилац представке дрављанин има право да поднесе писани поднесак и учествује у саслушању у свим предметима пред вијећем или Великим вијећем.

2 Предсједник Суда мое у интересу исправног поступања позвати високу страну уговорницу која није страна у поступку или свако заинтересовано лице које није подносилац представке да поднесу писани поднесак или узму учешћа у саслушању.

Члан 37.

Скидање представки

1 Суд у свакој фази поступка може одлучити да скине представку са листе предмета ако се на основу околности може закључити:

а да подносилац представке не намјерава да даље учествује у поступку; или

б да је предмет разријешен; или

ц да из сваког другог разлога који Суд утврди није више оправдано наставити са испитивањем представке.

Међутим, Суд наставља с испитивањем представке ако је то потребно ради поштовања људских права установљених Конвенцијом и протоколима уз њу.

2 Суд може одлучити да представку врати на своју листу предмета ако сматра да околности то оправдавају.

Члан 38.

Испитивање предмета и поступак пријатељског рјешења

1 Ако Суд прогласи представку прихватљивом, он:

а наставља испитивање предмета заједно с представницима странака и, ако је то потребно, преузима истрагу, за чије ће му ефикасно спровођење драве у питању пружити све потребне олакшице;

б ставља се на располагање заинтересованим странама у спору како би се постигло пријатељско рјешење засновано на поштовању људских права утврђених Конвенцијом и протоколима уз њу.

2 Поступак који се води на основу става 1.б повјерљиве је природе.

Члан 39.

Постизање пријатељског рјешења

Ако се постигне пријатељско рјешење, Суд скида предмет са своје листе одлуком која садржи кратак опис чињеница и постигнутог рјешења.

Члан 40.

Јавна расправа и приступ документима

1 Расправе су јавне, осим када Суд у посебним околностима одлучи друкчије.

2 Документи депоновани код Секретара доступни су јавности, осим када предсједник Суда одлучи друкчије.

Члан 41.

Правично задовољство

Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право високе стране уговорнице у питању омогућава само дијелимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.

Члан 42.

Пресуде вијећа

Пресуде вијећа постају правоснане у складу с одредбама члана 44., став 2.

Члан 43.

Обраћање Великом вијећу

1 У року од три мјесеца од дана доношења пресуде вијећа свака странка мое, у посебним случајевима, да захтијева да се предмет изнесе пред Велико вијеће.

2 Одбор од пет судија Великог вијећа прихватиће захтјев ако се предмет тиче неког озбиљног питања везаног за тумачење Конвенције или озбиљног питања од опште ваности.

3 Ако одбор прихвати захтјев, Велико вијеће одлучује о предмету пресудом.

Члан 44.

Коначна пресуда

1 Пресуда Великог вијећа је коначна.

2 Пресуда вијећа постаје коначна:

а када странке изјаве да неће захтијевати да се предмет изнесе пред Велико вијеће; или

б три мјесеца послје доношења пресуде, ако се не затраи да се предмет изнесе пред Велико вијеће; или

ц када одбор Великог вијећа одбије захтјев за разматрање на основу члана 43.

3 Коначна пресуда се објављује.

Члан 45.

Образлоење пресуда и одлука

1 Образлоење се даје за пресуде и за одлуке којима се представка проглашава прихватљивом или неприхватљивом.

2 Ако пресуда у цијелости или у једном свом дијелу не представља једногласно мишљење судија, сваки судија има право да изнесе издвојено мишљење.

Члан 46.

Обавезност и извршење пресуда

1 Високе стране уговорнице преузимају обавезу да се повинују коначној пресуди Суда у сваком предмету у коме су странке.

2 Коначна одлука Суда се доставља Комитету министара који надгледа њено извршење.

Члан 47.

Савјетодавна мишљења

1 На захтјев Комитета министара Суд може да даје савјетодавна мишљења о правним питањима која се тичу тумачења Конвенције и протокола уз њу.

2 Таква мишљења се не могу бавити питањима која се односе на садржај или обухват права и слобода установљених Дијелом и Конвенцијом и протоколима уз њу, као ни било којим другим питањем које би Суд или Комитет министара могли да разматрају у вези с поступцима који се могу покренути у складу са Конвенцијом.

3 За одлуке Комитета министара да захтијева савјетодавно мишљење Суда потребна је већина гласова представника који учествују у раду Комитета.

Члан 48.

Савјетодавна надлежност Суда

Суд одлучује да ли захтјев за издавање савјетодавног мишљења који поднесе Комитет министара спада у његову надлежност одређену чланом 47.

Члан 49.

Образложење савјетодавних мишљења

1 Савјетодавна мишљења Суда се образлау.

2 Ако савјетодавно мишљење у цијелости или једном свом дијелу не представља једногласно мишљење судија, сваки судија има право да изнесе издвојено мишљење.

3 Савјетодавна мишљења Суда достављају се Комитету министара.

Члан 50.

Трошкови Суда

Трошкове Суда сноси Савјет Европе.

Члан 51.

Привилегије и имунитети судија

Током вршења своје дуности судије уивају привилегије и имунитете предвиђене чланом 40. Статута Савјета Европе и споразумима донијетим на основу њега.

Дио ИИИ. , - Разне одредбе

Члан 52.

Упити Генералном секретару

По пријему захтјева Генералног секретара Савјета Европе, свака висока страна уговорница доставља траено објашњење о начину на који се у њеном унутрашњем праву обезбјеђује стварна примјена сваке од одредби ове конвенције.

Члан 53.

Обезбјеђење постојећих људских права

Ништа у овој конвенцији неће се тумачити као ограничавање или дероговање било којих људских права и основних слобода које могу бити обезбјеђене законима било које високе стране уговорнице или било којим другим споразумом чија је она чланица.

Члан 54.

Овлашћења Комитета министара

Ништа у овој конвенцији није на штету овлашћења Комитета министара утврђених Статутом Савјета Европе.

Члан 55.

Искључење других начина за рјешавање спора

Високе стране уговорнице сагласиле су се да се неће користити, осим у случају посебног споразума, постојећим међусобним уговорима, конвенцијама или декларацијама у циљу подношења путем албе на спор који произилази из тумачења или примјене ове конвенције да би га ријешиле другим средствима рјешавања од оних предвиђених овом конвенцијом.

Члан 56.

Територијална примјена

1 Свака држава, приликом ратификације, или у свако друго вријеме касније, изјавити путем нотификације упућене Генералном секретару Савјета Европе да се ова конвенција, под резервом става 4 овог члана, примјењује на све или само на неку територију чији су међународни односи у њеној надлежности.

2 Конвенција ће се примјењивати на територију или територије наведене у нотификацији послје тридесет дана од дана када је нотификацију примио Генерални секретар Савјета Европе.

3 Одредбе ове конвенције биће примијењене на тим територијама, с дуном пањом у односу на локалне потребе.

4 Свака држава која је дала изјаву у складу с првим ставом овог члана мое, у свако доба касније, изјавити, у име једне или више територија на које се ова изјава односи, да је Суд надлеан да прима поднеске појединаца, невладиних организација или група појединаца у складу са чланом 34. ове конвенције.

Члан 57.

Резерве

1 Свака држава мое, приликом потписивања ове конвенције или депоновања инструмента о ратификацији, изјавити одређену резерву у вези са сваком поједином одредбом Конвенције, у мјери у којој било који закон који је на снази на њеној територији није у сагласности с том одредбом. Овај члан не дозвољава резерве општег карактера.

2 Свака резерва израена на основу овог члана садржи кратак приказ закона у питању.

Члан 58.

Отказивање

1 Висока страна уговорница мое отказати ову конвенцију само по истеку рока од пет година од дана када је постала чланица и шест мјесеци након обавијести садране у нотификацији упућеној Генералном секретару Савјета Европе, који о томе обавјештава остале високе стране уговорнице.

2 То отказивање не ослобађа високу страну уговорницу на коју се ово односи од, њених обавеза према овој конвенцији у погледу било ког чина којим би се те обавезе кршиле прије датума ступања отказа на снагу.

3 Свака висока страна уговорница која престаје да буде чланица Савјета Европе престаје да буде чланица ове конвенције под истим условима.

4 2 Према одредбама из претходних ставова, Конвенција се мое отказати за сваку територију на коју је примјењивана на основу члана 56.

Члан 59.

Потпис и ратификација

1 Ова конвенција је отворена за потписивање чланицама Савјета Европе. Она подлијее ратификацији. Ратификације се депонују код Генералног секретара Савјета Европе.

2 Конвенција ступа на снагу пошто је депоновано десет инструмената о ратификацији.

3 За сваку потписницу која ратификацију изврши касније, Конвенција ступа на снагу даном депоновања инструмента о ратификацији.

4 Генерални секретар Савјета Европе обавјештава све чланице Савјета Европе о ступању Конвенције на снагу, високим странама уговорницама које су је ратификовале и о депоновању сваког инструмента о ратификацији које је касније извршено.

Сачињено у Риму, 4. новембра 1950. године, на француском и енглеском језику, при чему су оба текста једнако вјеродостојна, у једном једином примјерку који се депонује у архивама Савјета Европе. Генерални секретар доставља овјерене копије свакој потписници.